

Narodowy
Instytut
Muzeów
PANOPTIKUM

Informacja dla mediów

Panoptikum – centrum kompetencji dla muzeów

Zakończenie I etapu inwestycji – zakończenie prac budowlanych

Tylko niewielka część z ok. 20 milionów muzealiów, którymi opiekują się polskie muzea jest eksponowana na wystawach i udostępniona publiczności. Zdecydowana większość znajduje się w muzealnych magazynach, których często powierzchnia i warunki klimatyczne zapewniające odpowiednie przechowywanie i bezpieczeństwo zbiorów są na niewystarczającym poziomie. Podobnie nieliczne polskie muzea posiadają nowoczesne zaplecze konserwatorskie i digitalizacyjne co dla właściwego dbania o zbiory ma znaczenie zasadnicze.

W 2016 roku w Departamencie Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zrodziła się idea powstania *PANOPTIKUM – centrum kompetencji dla muzeów*, projektu wzorowanego na podobnych, funkcjonujących w wielu europejskich krajach m.in. w Danii, Holandii czy Finlandii. Realizację inwestycji powierzono ówczesnemu Narodowemu Instytutowi Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów (obecnie Narodowy Instytut Muzeów).

Na miejsce inwestycji przeznaczono 18 ha działkę, położoną na granicy Lesznawoli i Magdalenki. W 2022 roku przeprowadzono postępowanie przetargowe, które wyłoniło generalnego wykonawcę budynku w systemie „projektuj i buduj”, którym zostało konsorcjum spółek Polimex Infrastruktura i Polimex Mostostal.

W czerwcu 2025 roku zakończył się etap budowy budynku, którego łączna powierzchnia 21 tys. m² mieści część magazynową (aż 15 tys. m²), pracownie konserwatorskie, fotograficzne i digitalizacyjne oraz pomieszczenia edukacyjno-konferencyjne.

Panoptikum to pierwsza inwestycja zrealizowana w polskim sektorze kultury spełniająca rygorystyczne wymogi systemu BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method). Obecnie trwa procedura przyznania budynkowi certyfikatu BREEAM *Outstanding*, który jest najwyższym stopniem certyfikatu przyznawanym za część projektową.

Ważnym aspektem dla inwestora było włączenie Panoptikum w życie lokalnej społeczności. Dlatego w ramach projektu zostały zrealizowane m.in. park, plac zabaw, ścieżki rowerowe, alejki spacerowe.

Do końca 2026 roku zostanie zakończony etap wyposażania części magazynowych i pracowni konserwatorskich, digitalizacyjnych czy przestrzeni edukacyjnych. Od czerwca 2025 roku Panoptikum staje się oddziałem Narodowego Instytutu Muzeów. Swoją pełną działalność rozpocznie w 2027 roku.

Koszt inwestycji i źródła finansowania

Całkowita wartość projektu: 184 183 658,27 zł

Projekt pn. *Panoptikum – centrum kompetencji dla muzeów – wspomaganie muzeów w procesie innowacji i na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego* dofinansowany w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko.

Narodowy Instytut Muzeów

Powołany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Narodowy Instytut Muzeów jest instytucją ekspercką, koncentrującą swoją działalność statutową na gromadzeniu i upowszechnianiu wiedzy o muzeach oraz zbiorach publicznych, wyznaczaniu standardów i dobrych praktyk a także sieciowaniu muzeów.

Misją Instytutu jest wspieranie muzeów w profesjonalnym i nowoczesnym zarządzaniu, które łączy troskę o zbiory kultury z otwartością na potrzeby publiczności. Różnorodne działania adresowane do muzealników różnych specjalności mają na celu umożliwienie rozwoju kompetencji zawodowych oraz stały wzrost jakości oferty polskich muzeów.

Szczególą wartość stanowi dla nas tworzenie przestrzeni do współpracy – zarówno dla osób i środowisk zawodowo związanych z muzeami, jak i wszystkich, którym bliskie są idee odpowiedzialnego zarządzania dziedzictwem oraz jego roli społecznej. Jesteśmy instytucją otwartą. Zapraszamy do współpracy nie tylko muzealników, ich organizatorów, ale również przedstawicieli nauki, sztuki i biznesu, którzy dostrzegają w muzeach potencjał twórczy i narzędzie pozytywnych zmian.

Narodowy Instytut Muzeów jest organizatorem prestiżowego Konkursu na Wydarzenie Muzealne Roku "Sybilla", który od 45 lat nagradza najbardziej wartościowe i inspirujące inicjatywy realizowane przez polskie muzea.

Jednym z kluczowych filarów działalności Instytutu jest bezpieczeństwo zbiorów muzealnych. Jako wiodący ośrodek ekspercki w Polsce, prowadzimy działania doradcze i szkoleniowe, a także opracowujemy wytyczne dotyczące ochrony dziedzictwa w czasie pokoju, kryzysów i konfliktów.

Prowadzona przez NIM współpraca międzynarodowa koncentruje się na wymianie wiedzy, rozwijaniu relacji z międzynarodowymi organizacjami i sieciami muzealnymi, dążąc do wzmocnienia obecności polskich muzeów, zbiorów i doświadczeń w przestrzeni międzynarodowej.

Więcej informacji: nim.gov.pl

Kontakt:

Narodowy Instytut Muzeów
ul. Topiel 12, 00-342 Warszawa
+48 22 25 69 600
biuro@nim.gov.pl

Anna Kościelna
Kierownik Oddziału PANOPTIKUM
ul. Końcowa 4, 05-506 Lesznowola
tel. 22 25 69 633
[akoscielna\(at\)nim.gov.pl](mailto:akoscielna(at)nim.gov.pl)

Projekt PANOPTIKUM jest częścią i komplementarnym uzupełnieniem inwestycji pn.: Budowa Centralnego Magazynu Muzealnego w Warszawie. Dofinansowanej ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa. Data podpisania pierwszej umowy inwestycyjnej: luty 2019 r. Wartość dofinansowania 216 753 902 zł, całkowita wartość inwestycji 264 848 542 zł.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Wartość całkowita projektu: 184 183 658,27 zł

Wysokość wkładu Funduszy Europejskich z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko: 40 237 608,00 zł

Zadanie zostało dofinansowane jako projekt „Panoptikum – centrum kompetencji dla muzeów – wspomaganie muzeów w procesie innowacji i na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego” w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko. Wydatki ogółem w ramach projektu: -184 183 658,27 zł, w tym wydatki kwalifikowane: 50 480 000,00 zł, z czego dofinansowanie UE to 40 237 608,00 zł, a wkład własny (dofinansowanie z budżetu państwa): 10 242 392,00 zł.

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Narodowy
Instytut
Muzeów